

Aprob,

Avocatul Poporului,

Victor Ciorbea

Raport

privind vizita efectuată în Penitenciarul Craiova, în data de 31.05.2016

Sumar: Prezentul raport este structurat pe trei capitole, după cum urmează:

1. Cadrul general și organizarea vizitei
2. Constatările rezultate din vizita efectuată
3. Recomandări

1. Cadrul general și organizarea vizitei

În temeiul art.14 alin. (1), art. 29³ lit. a) și art. 29⁷ alin.(3) din Legea nr.35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, cu modificările și completările ulterioare, instituția Avocatul Poporului s-a sesizat din oficiu în privința incendiului provocat de o persoană privată de libertate în Penitenciarul Craiova, aspect relatat în articolul „**Incendiu la Penitenciarul Craiova**”, publicat de cotidianul „Gazeta de Sud”, în data de 31.05.2016 și a efectuat o vizită în acest context.

Vizita a avut drept obiective stabilirea împrejurărilor și a cauzelor care au dus la incendierea camerei de deținere din Penitenciarul Craiova, intervenția personalului pe parcursul desfășurării incidentului, având în vedere capacitatea legală din penitenciar, personalul disponibil, asistența medicală acordată persoanelor private de libertate.

Echipa de vizită a fost alcătuită din patru membri, respectiv: _____ și dr. _____, consilieri la Centrul Zonal Craiova, din cadrul Domeniului privind prevenirea torturii al instituției Avocatul Poporului; _____, consilier coordonator în cadrul Biroului Teritorial Craiova al instituției Avocatul Poporului; comisar _____, reprezentant al Organizației Neguvernamentale - Organizația pentru Apărarea Drepturilor Omului – Filiala Dolj.

2. Constatările rezultate din vizita efectuată

În cadrul discuțiilor cu conducerea penitenciarului au fost furnizate informații în legătură cu circumstanțele producerii incidentului în data de 31.05.2016, când un deținut a incendiat camera de detenție în care se afla custodiat. Astfel, s-a menționat că, în data de 31.05.2016, în jurul orei 8⁴⁷, un deținut (custodiat singur în camera E6A.58 – regim maximă siguranță) a incendiat cu o brichetă bunurile personale, precum și saltelele celor trei paturi din cameră, după care s-a refugiat în grupul sanitar al camerei de deținere. Efectele incendiului s-au extins și asupra holului secției, provocând mai multe pagube materiale.

S-a procedat la alarmarea echipei operative speciale și a formațiunii P.S.I. din Penitenciarul Craiova și s-a solicitat prezența la fața locului a personalului medical și a operatorului video.

La ora 8⁵² a fost solicitat prin serviciul de urgență 112 intervenția I.S.U. și a serviciului de ambulanță Dolj. Datorită propagării cu repeziciune a fumului și datorită pericolului de intoxicare, s-a dispus evacuarea de urgență a tuturor deținuților cazați în Secția E6A, și ulterior a celor cazați în Secțiile E6B, E6C, E4 și E5, **astfel realizându-se evacuarea a 488 de deținuți din totalul de 1140 de persoane custodiate la data producerii incendiului.**

Precizăm că, Penitenciarul Craiova are o **capacitatea legală de custodie de 679 de locuri**, rezultând un număr de **461 de persoane private de libertate cazate peste capacitatea legală de deținere (gradul de ocupare fiind de 168%)**. Penitenciarul Craiova custodiază deținuți în toate regimurile de detenție, inclusiv arestați preventiv. La data vizitei persoanele private de libertate erau încadrate pe regimuri, după cum urmează: 687 - închis, 143 – arest preventiv, 140 - maximă siguranță, 73 - semideschis, 48 – deschis, 37 - neincluși, 1 – provizoriu deschis, 7 – provizoriu închis, 1 – provizoriu maximă siguranță, 2 – semideschis suspendat – arest preventiv și 1 – provizoriu închis.

La sosirea echipajului I.S.U., toți deținuții erau evacuați, cu excepția deținutului care provocase incendiul și se baricadase în baia camerei. Personalul care s-a ocupat cu stingerea incendiului nu a mai avut posibilitatea să intre în camera de deținere, datorită focului deschis, fumului dens și temperaturii ridicate.

Menționăm că, la data producerii incidentului, activitatea Penitenciarului Craiova era asigurată de un număr de 415 persoane, angajați ai Administrației Naționale a Penitenciarelor, 60 de posturi fiind vacante. La Sectorul Siguranța Deținerii și Regim Penitenciare (S.D.R.P), penitenciarul funcționa cu un număr de 291 persoane angajate, **28 posturi fiind vacante**; 22 de posturi ocupate la Sectorul Reintegrare Socială și **zece vacante**, iar la cabinetul medical erau 11 posturi ocupate și **opt vacante**.

După stingerea incendiului de către pompieri la ora 9⁰⁶, deținutul a fost evacuat din camera de deținere, imobilizat și prezentat la cabinetul medical, pentru a primi îngrijirile medicale necesare.

Echipajul de pe ambulanța care s-a prezentat la penitenciar a decis prezentarea deținutului în cauză la Spitalul Clinic Județean de Urgență nr.1 Craiova – unitatea de primiri urgențe, pentru

investigații medicale amănunțite, **unde s-a constatat că nu era necesară internarea.** După control, deținutul a fost adus în unitatea penitenciară și transferat într-o cameră din infirmerie.

În urma incidentului, doi deținuți și un agent au necesitat îngrijiri medicale.

Pe durata operațiunilor de evacuare a deținuților din camere pe platourile dintre secții și în curțile de plimbare și de readucere în camere a deținuților nu s-au produs alte incidente.

Conducerea penitenciarului a anunțat conducerea Administrației Naționale a Penitenciarelor, a înștiințat judecătorul de supraveghere a privării de libertate și a sesizat Parchetul de pe lângă Judecătoria Craiova, în data de 31.05.2016. Reprezentanții I.S.U. Dolj și ai Poliției Municipiului Craiova, sub conducerea unui procuror, au efectuat verificările specifice asupra cauzelor și împrejurărilor producerii incidentului, urmând ca în cauză să se pronunțe Parchetul de pe lângă Judecătoria Craiova.

Referitor la vizitarea spațiilor afectate de incendiu, echipa de vizită a constatat distrugerea mobilierului din camera E6A.58, unde fusese cazat deținutul și a holului secției, degradarea tencuielilor, a instalațiilor electrice, a cablurilor electrice dispuse pe hol, a sistemului de supraveghere video și a plafonului fals din holul secției (aproximativ 60 m²). La ora vizitei, camerele Secției E6A erau evacuate, deținuții aflându-se în curțile de plimbare, iar o echipă de muncitori lucra la remedierea instalațiilor electrice și a plafonului.

Deținutul care asigura plantonul pe holul Secției 6A la ora producerii incidentului a relatat că a auzit bătăi în ușa de la camera deținutului care a provocat incendiul. S-a prezentat la camera E6A.58, unde a discutat cu deținutul, acesta spunându-i că dorea să bea o cafea. Plantonul a transportat hainele la spălătorie, a revenit la ora 08²⁰ și a simțit miros de fum pe hol. S-a îndreptat către camera 58, în timp ce se anunța incendiul prin stație.

A menționat că în momentul când a fost deschisă ușa camerei, s-a produs tiraj și a început să ardă totul în camera de deținere, iar fumul puternic s-a răspândit pe tot holul.

Plantonul a întrerupt curentul electric și a acționat împreună cu subofițerul supraveghetor la stingerea incendiului cu extingtorul, apoi cu furtunul de la hidrantul din apropiere, aflat pe holul

secției. A mai menționat că deținutul s-a baricadat în baie și s-a protejat cu prosopul ud la nas, sub dușul deschis.

Referitor la investigarea internă a evenimentului din data de 31.05.2016, efectuată de comisia constituită la nivelul Penitenciarului Craiova

Ulterior vizitei efectuate ne-a fost transmis procesul-verbal întocmit ca urmare a cercetării împrejurărilor și stabilirii cauzei probabile a incendiului, care cuprinde o descriere detaliată a locului, a împrejurărilor și a modului în care s-a produs evenimentul, precum și modul cum s-a intervenit pentru stingerea incendiului, evacuarea tuturor deținuților cazați în secțiile E6A, E6B, E6C, E4 și E5, efectuându-se în aproximativ 15 minute.

Comisia din cadrul penitenciarului, în urma administrării probelor și mijloacelor de probă (proces verbal de intervenție I.S.U. Craiova, cercetare la fața locului, materiale audio-video privind modul de efectuare a intervenției, note de informare a personalului care a asigurat intervenția), a stabilit drept cauză probabilă a incendiului, „**acțiune de incendiere intenționată**”.

Au fost propuse următoarele măsuri: *sesizarea Parchetului de pe lângă Judecătoria Craiova în vederea efectuării cercetărilor specifice, sub aspectul săvârșirii infracțiunilor de distrugere, ultraj, instigare și/sau eventual abuz în serviciu, fapte prevăzute și sancționate de art.253, 257, 297 și 368 din NCP, sub aspectul săvârșirii infracțiunilor de distrugere și incendiere; întocmirea rapoartelor de incident pentru deținutul care a incendiat camera; restabilirea capacității de intervenție în caz de incendiu prin înlocuirea stingătorului folosit; achiziționarea a două aparate de respirat autonome, a două costume P.S.I. tip Nomex, a două perechi de mănuși P.S.I. tip Nomex; analizarea înlocuirii hidranților interiori actuali, uzați, cu hidranți moderni, ce pot fi folosiți de o singură persoană; saltelele din camerele de deținere să fie în raport cu numărul deținuților care sunt cazați efectiv; acordarea unei atenții sporite, cu ocazia desfășurării perchezitiilor, în scopul descoperirii de instalații și aparate cu alimentare electrică improvizate sau pentru care nu există aprobare; verificarea dotării mijloacelor P.S.I. cu ocazia predării-primirii serviciului între supraveghetori și prelucrarea evenimentului cu întreg personalul unității penitenciare.*

Asigurarea asistenței medicale: personalul medical al penitenciarului a acordat asistență medicală corespunzătoare persoanelor private de libertate afectate de incendiu, evaluând starea acestora în corelație cu afecțiunile cronice de care sufereau.

Penitenciarul Craiova dispunea la data vizitei de un corp de infirmerie format din cinci medici – trei de medicină generală, un psihiatru și un pneumolog, și șase asistenți medicali. **Existau opt funcții vacante la cabinetul medical (trei medici și cinci asistenți).** Secția de infirmerie a Penitenciarului Craiova dispunea de trei saloane pentru afecțiunile acute și cronice, și trei izolatoare pentru bolile infecto-contagioase, având un total de 27 de paturi.

La data vizitei, în evidența cabinetului medical erau 112 deținuți cu boli cardio-vasculare, **181 deținuți cu afecțiuni psihice**, 31 cu diabet zaharat tip I și tip II, 25 cu hepatită cronică, 2 cu HIV/SIDA, 7 cu epilepsie, 9 cu afecțiuni neurologice, 134 cu afecțiuni digestive, 7 cu afecțiuni oncologice, 54 cu afecțiuni respiratorii, 4 cu tulburări endocrine.

Referitor la starea de sănătate a persoanei private de libertate care a provocat incendiul din penitenciar, aceasta era în evidența cabinetului medical al unității penitenciare. Conform precizărilor medicului penitenciarului, **deținutul nu conștientiza afecțiunea psihică de care suferea nici în perioadele de remisiune a simptomatologiei, refuzând prezentările la cabinetul medical.**

Conform documentelor medicale ale deținutului, acesta avea în istoricul medical mai multe decompensări ale afecțiunii psihice de care suferea, produse și datorită faptului că a refuzat tratamentul de specialitate. Agravările bolii au necesitat mai multe consultații de specialitate și internări în secții de psihiatrie, ultima internare fiind în luna ianuarie 2016, la Penitenciarul Spital Jilava.

Conform punctului de vedere al medicului din echipa de vizită, **deținutul a refuzat de mai multe ori prezentarea la medicul psihiatru pentru consultații de specialitate, respectiv administrarea tratamentului recomandat, producându-se astfel decompensări grave ale afecțiunii psihice.**

În perioada 25.03.2015-31.05.2016, deținutul a fost cazat în camera de deținere nr. 58 din cadrul Secției 6A (secție destinată deținuților individualizați în regim de maximă siguranță), **singur în cameră**, deoarece potrivit mențiunilor medicului psihiatru al unității penitenciare,

persoana privată de libertate avea un comportament bizar, cu tendință la agresivitate față de personal și față de alți deținuți.

Ulterior incendierii camerei de deținere și evaluării medicale efectuate la cabinetul medical al penitenciarului, persoana private de libertate a fost transportată la Unitatea de Primiri Urgențe a Spitalului Clinic Județean de Urgență Craiova. În spital a fost supus mai multor investigații de laborator și consulturi de specialitate, *care au stabilit că viața persoanei private libertate nu a fost pusă în pericol în nici un moment.*

La momentul vizitei, persoana privată de libertate fusese adusă de la spital, dar nu s-a putut dialoga cu aceasta.

Conform referatului medical întocmit de medicul penitenciarului în data de 23.06.2016, deținutul care a provocat incendiul a fost internat la Penitenciarul Spital Jilava în perioada 01.06.2016 - 09.06.2016. În data de 14.06.2016, persoana privată de libertate a fost prezentată la Institutul de Medicină Legală.

Referitor la evaluarea psihologică a persoanei private de libertate care a provocat incendiul din penitenciar, din caracterizarea deținutului pusă la dispoziție de conducerea penitenciarului s-a constatat că ultima evaluare psihologică a fost efectuată în data de 09.05.2016, consemnându-se următoarele: „a fost evaluat psihologic și a beneficiat de consiliere la cerere și în criză.

În ultimele șase luni s-a consemnat o agravare a stării de sănătate psihică caracterizată prezentând risc pentru atât pentru viața sa cât și a altor persoane private de libertate.

Pe perioada executării pedepsei a fost sancționat de opt ori, astfel: de trei ori pentru lovire deținut, de două ori pentru distrugere bunuri, o dată pentru nerespectare R.O.I. și de două ori pentru autoagresiune.

În contextul elucidării motivelor care puteau sta la baza provocării unor astfel de incidente de către persoanele private de libertate, echipa de vizită a verificat situația rapoartelor de incident întocmite de personalul Penitenciarului Craiova, situația refuzurilor de hrană și modul de soluționare a cererilor formulate de deținuți, în scopul identificării eventualelor nemulțumiri ale persoanelor private de libertate. Astfel, conform documentelor studiate, rapoartele de incident care au fost comunicate au vizat perioada 01.01.2016-31.05.2016, în această perioadă fiind

întocmite **267 de rapoarte de incident** și fiind aplicate 267 de sancțiuni. Referitor la refuzurile de hrană din perioada menționată, au fost consemnate 35 de refuzuri de hrană. De asemenea, a rezultat că în decursul aceleiași perioade au fost acordate **1.029 de recompense** și a fost înregistrat un număr de **10.724 de cereri de la persoanele private de libertate**, primind rezoluții favorabile un număr de 8.845 (82,5%).

Conform referatului întocmit de medicul instituției Avocatul Poporului, acesta a apreciat faptul că personalul medical de serviciu, la momentul apariției incendiului a acordat asistență medicală de urgență deținuților, în funcție de starea prezentă și de afecțiunile asociate ale acestora.

Față de cele constatate, medicul din echipa de vizitare a formulat următoarele recomandări: *examinarea posibilității de înființare a unui camere speciale în cadrul infirmeriei penitenciarului, astfel încât persoanele private de libertate cu afecțiuni psihice grave, care uneori refuză tratamentul de specialitate, să beneficieze de asistență medicală și de supraveghere permanentă din partea personalului medical; tratarea acestei categorii de deținuți prin internarea în spitale penitenciare, care au în structura lor secții de psihiatrie, pentru a beneficia permanent de asistență medicală și tratament de specialitate, cu evaluarea periodică a stării de sănătate.*

Conform punctului de vedere al reprezentantului Organizației Neguvernamentale - Organizația pentru Apărarea Drepturilor Omului – Filiala Dolj, în timpul incidentului au fost luate măsurile necesare pentru reducerea efectelor provocate de incendiere, însă ar fi fost necesare și alte mijloace de intervenție (mască pentru autorespirație, cu butelie de aer comprimat), care ar fi ușurat acțiunea de stingere a incendiului.

Reprezentantul O.N.G.-ului a făcut unele recomandări: *realizarea unui studiu în penitenciarele din România cu deținuții care au probleme grave de sănătate și apoi să se facă demersurile pentru punerea legislației în acord cu situațiile existente; efectuarea unui instructaj cu deținuții privind măsurile de urgență în caz de urgență și realizarea unor panouri*

P.S.I. care să fie dotate cu materiale specifice pentru stingerea incendiilor, conform normelor P.S.I.

Față de cele expuse, în temeiul art. 29¹¹ alin. (1) și art. 29¹⁵ din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, cu modificările și completările ulterioare, Avocatul Poporului

RECOMANDĂ

conducerii Penitenciarului Craiova să întreprindă măsurile legale care se impun

pentru:

► gestionarea supraaglomerării din spațiile de detenție, cu atât mai mult cu cât producerea unor incidente de tipul celui de incendiere, petrecut în Penitenciarul Craiova, poate pune în pericol viața și starea de sănătate a persoanelor private de libertate;

► examinarea posibilității de amenajare a unor camere speciale în cadrul infirmeriei penitenciarului, astfel încât persoanele private de libertate cu afecțiuni psihice grave să beneficieze de asistență medicală și de supraveghere permanentă din partea personalului medical;

► examinarea posibilității identificării deținuților cu afecțiuni psihice grave (în special a celor care refuză tratamentul și care se decompensează) în vederea internării acestora în penitenciare spitale, cu secții de psihiatrie în structură, pentru a beneficia de asistență medicală și tratament de specialitate;

► monitorizarea cu atenție și reevaluarea psihiatrică/psihologică periodică a stării de sănătate mintală în vederea identificării unor noi riscuri pentru sănătatea psihică a persoanelor private de libertate, precum și a celorlalte persoane private de libertate

► reevaluarea deținuților cu afecțiuni psihice în vederea prevenirii unor decompensări sau apariției unor incidente de tipul celui petrecut, având în vedere că unitatea penitenciară custodia 181 deținuți cu afecțiuni psihice.

► implementarea măsurilor stabilite de comisia constituită la nivelul penitenciarului pentru cercetarea evenimentului din 31.05.2016, consemnate în Procesul verbal nr.51226/2016, privind dotarea corespunzătoare și restabilirea capacității de intervenție în caz de incendiu.

► angajarea personalului pe posturile vacante, conform grilei de persoane normate, având în vedere numărul mare de persoane private de libertate custodiate în Penitenciarul Craiova.

Craiova, 18 august 2016